

Quicksan Natuur

Valckenboschlaan 8 Zeist

15 april 2013

ZOON ECOLOGIE

Colofon

Titel	Quicksan Natuur Valckenboschlaan 8 Zeist
Opdrachtgever	DVC Rentmeesters Zeist
Uitvoerder	Zoon Ecologie
Auteur	C.P.M. Zoon
Datum	15 april 2013

ZOON ECOLOGIE

Balkerweg 60, 7738 PB, Witharen
tel: 0523-676.470, 06-22682040
e-mail: info@zoon-ecologie.nl

ZOON ECOLOGIE

heeft sinds 1980 ervaring met veldonderzoek naar flora en vegetatie in Nederland.
Vanaf 1986 is meegewerkt aan tot stand brengen van natuurbeleid van provincies en gemeenten.
Sinds 1990 is er faunaonderzoek in heel Europa uitgevoerd. Vanaf die tijd is er ervaring met
terreinbeheer, natuurontwikkeling en het beoordelen van effecten van plannen voor bouwen,
aanleg van wegen en kanalen in Nederland.

Inhoud

Inleiding

Ligging van het terrein	3
Het plan	4
Status van het terrein in het natuurbeleid	4

Noodzaak van een natuurtoets

Toets in het kader van gebiedsbescherming	5
Toets in het kader van soortbescherming	5
<i>Beschermingscategorieën Flora- en faunawet</i>	5
<i>Aangepaste lijst van beschermde vogelsoorten</i>	5
<i>Zorgplicht soortbescherming</i>	6
<i>Rode lijst van bedreigde soorten</i>	6

Natuurwaarden

Onderzoek	7
Toestand van de natuur	7
Verwachting voor beschermde soorten	11
Bestaande gegevens van beschermde soorten (tabel 2 en 3)	11
Het belang van het terrein voor beschermde soorten	11
Het belang van het terrein voor beschermde gebieden	11

Effecten

Effecten van het plan op beschermde soorten	12
Effecten van het plan op beschermde gebieden	12

Conclusies

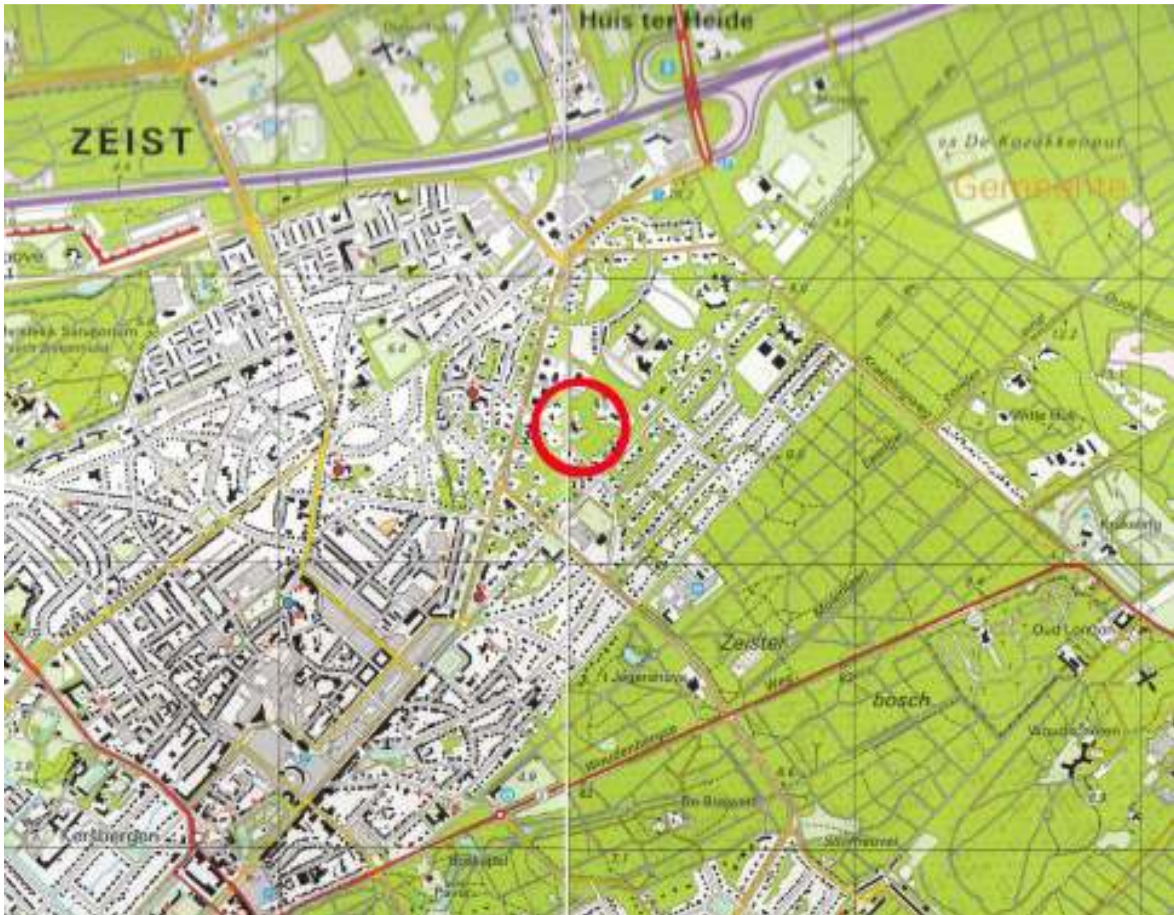
Aanbevelingen

Nader onderzoek	13
Mogelijkheden voor mitigatie en compensatie van negatieve effecten	13
Ontheffing, vrijstelling en positieve afwijzing	13

Inleiding

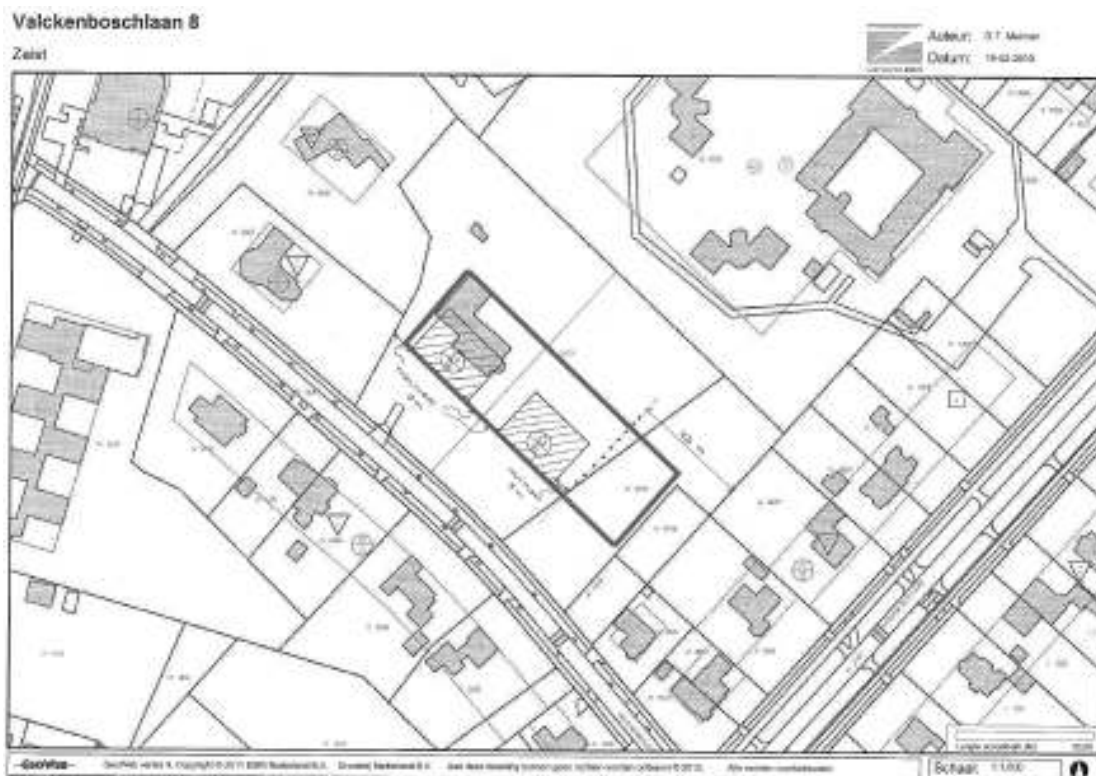
Op het perceel Valckenboschlaan 8 in Zeist staat nu een woning/kantoor. Er zijn plannen voor het uitbreiden van de bebouwing naar twee gebouwen. In opdracht van DVC Rentmeesters wordt dit plan getoetst aan het beleid en wetgeving op het gebied van natuur.

Ligging van het terrein

Ligging van Valckenboschlaan 8 in Zeist

Het plan

Status van het gebied in het natuurbeleid

Het terrein heeft geen status in het natuurbeleid.

Noodzaak van een natuurtoets

Toets in het kader van gebiedsbescherming

Voor elke ingreep, beheersplan, bestemmingsplan of bouwplan, dient onderzocht te worden of er negatieve effecten zijn op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000 gebieden of Beschermde Natuurmonumenten. Deze doelstellingen zijn geformuleerd als populaties van soorten en habitats.

Voor gebieden die door de Nederlandse regering definitief zijn aangewezen, wordt getoetst, op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, aan de definitieve instandhoudingsdoelstellingen.

Bij gebieden die wel aangemeld zijn, maar nog niet definitief aangewezen door de Nederlandse regering, wordt getoetst aan de ontwerp instandhoudingsdoelen.

De opbouw van deze zogenaamde "habitattoets" wordt weergegeven in bijlage 2.

Voor ingrepen in de EHS, geldt het principe "Nee-tenzij", waarvoor elke provincie in het kader van de provinciale structuurvisie een toetsingsschema opgesteld heeft. Ingrepen zijn niet toegestaan, tenzij significante verslechtering van de wezenlijke waarden en kenmerken voorkomen wordt.

Toets in het kader van soortbescherming

Bij elk plan dat ingrijpt op standplaatsen van planten of vaste verblijfplaatsen van dieren, dient getoetst te worden wat het effect is op beschermde soorten, die met name genoemd zijn in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet geldt altijd en overal, waar beschermde soorten voorkomen.

In deze wet worden beschermde soorten in drie beschermingscategorieën ingedeeld.

Beschermingscategorieën Flora- en faunawet

Tabel 1	Algemene soorten waarvoor geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkeling. Anders is wel ontheffing nodig voor verstoren of vernietigen en er geldt altijd de zorgplicht (art.2).
Tabel 2	Soorten waarvoor ontheffing aangevraagd moet worden, behalve als er gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode, waarbij de zorgplicht blijft gelden. Ontheffing kan worden verleend als de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt.
Tabel 3	Zeldzame soorten, waarvoor altijd ontheffing aangevraagd moet worden. Ontheffing wordt alleen verleend als voldaan wordt aan alle volgende criteria: - én - er sprake is van een in de wet genoemd belang - én - er geen alternatieven zijn - én - de ingreep geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort Voor soorten uit Habitatrichtlijn bijlage IV (alle in tabel 3) is alleen ontheffing voor een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk bij een dwingende reden van groot openbaar belang. Voor Vogelrichtlijnsoorten (alle vogels en alle in tabel 3) is geen ontheffing bij ruimtelijke ontwikkeling mogelijk, ook niet bij een dwingende reden van groot openbaar belang.

Aangepaste lijst van beschermde vogelsoorten

Van alle vogelsoorten zijn de bewoonde nesten tijdens het broedseizoen beschermd. Daarboven zijn nesten en verblijfplaatsen van vogels jaarrond beschermd, als deze:

- het gehele jaar gebruik maken van de verblijfplaatsen (cat 1);
- honkvaste koloniebroeders zijn (cat. 2);
- honkvaste niet-koloniebroeders zijn (cat 3)
- zelf geen nest kunnen maken en elk jaar naar hetzelfde nest terugkeren (cat 4)

Indien het voortbestaan op locatie van beschermde soorten planten of dieren uit tabel 2 en 3 door de ingreep negatief beïnvloed worden, is sprake van overtreding van de Flora- en faunawet.

Voor soorten van Habitatrichtlijn bijlage IV en Vogelrichtlijnsoorten (alle vogels) dient het plan zo uitgevoerd te worden dat de duurzame instandhouding van deze soorten niet bedreigd wordt en de ecologische functionaliteit niet in gevaar komt. Overtreding van de Flora- en faunawet wordt zo voorkomen. Initiatiefnemer dient dit aannemelijk te maken door middel van een activiteitenplan, dat door het ministerie van EZ goedgekeurd kan worden.

Ook onbeschermde soorten mogen niet onnodig moedwillig vernietigd worden. Iedereen dient zich te houden aan de zorgplicht (art. 2 Flora- en faunawet).

Zorgplicht soortbescherming

Voor alle soorten geldt de zorgplicht (art. 2 Flora – en Faunawet).

Dit houdt in dat de ingreep op zodanige wijze dient plaats te vinden, dat de schade aan soorten beperkt wordt.

Men dient bij de uitvoering rekening te houden met kwetsbare perioden van soorten (voortplantingstijd, overwintering).

Alle soorten die tijdens de ingreep aangetroffen worden dienen verplaatst of beschermd te worden, zodat zij behouden kunnen blijven.

Vaak is hiervoor deskundige begeleiding nodig bij de uitvoering van het plan.

Rode lijst van bedreigde soorten

Soorten op de rode lijst zijn kwetsbaar. Verstoring en vernietiging van leefgebied en individuen heeft bij deze soorten mogelijk eerder gevolgen voor het duurzaam voortbestaan van populaties, dan bij soorten die niet kwetsbaar zijn. De toets op de instandhouding van de nationale rode lijst-soorten vindt plaats in het spoor van de Ruimtelijke Ordening. Het is een provinciaal belang dat door de provincie behartigd wordt.

Natuurwaarden

Onderzoek

Het terrein is bezocht op 22 maart 2013 in een periode met 'snachts matige vorst en overdag max 5 graden bij een stevige oostenwind. Het gebouw is inwendig en uitwendig onderzocht.

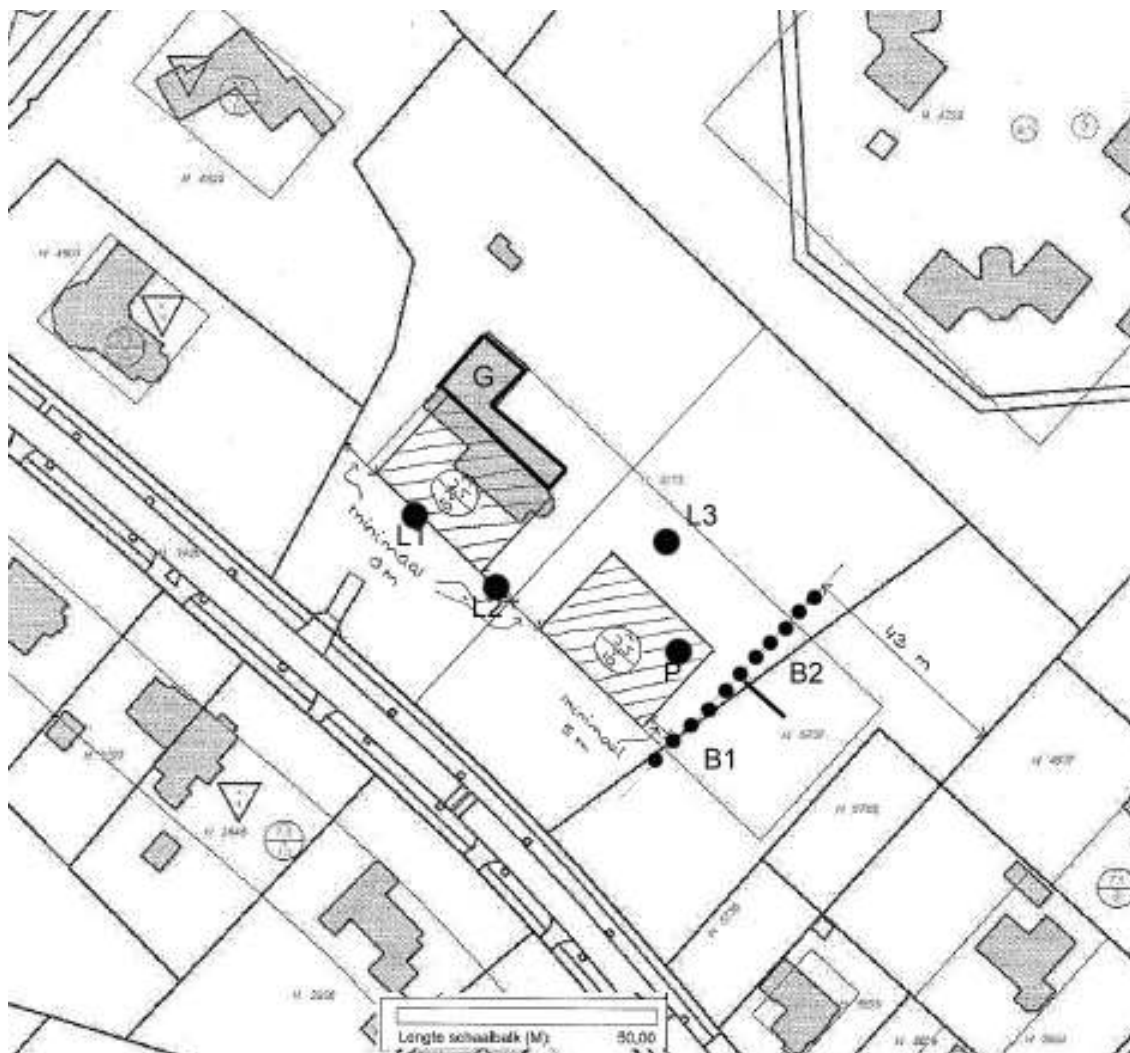
Toestand van de natuur

Globaal plan en de aanwezige begroeiing

Het perceel bestaat grotendeels uit bos met bomen van verschillende ouderdom. Het plan is gelegen in een open gedeelte van het perceel, waar, in een gazon, alleen enkele oude solitaires staan. Het geplande linker gebouw is deels gesitueerd in een fijnspar-douglasbosje.

In onderstaande figuur worden de belangrijkste natuurwaarden weergegeven.

- L1 Linde met holten verdwijnt
- L2 Linde met holten te dicht op gebouw
- L3 Linde met holten kan juist gespaard worden
- B1 Beukenrij te dicht op gebouw
- B2 Beukenrij kan gespaard worden
- P plukplaats sperwer in naaldbosje
- G Aanbouw met potentiële verblijfplaats kan gespaard worden

Het oude gedeelte van het gebouw heeft geen enkele opening voor vleermuizen of vogels.

Het nieuwe deel (G) heeft diverse openingen naar de spouw en aftimmering van de goot met veel ruimte en spleten.

Naaldbosje met plukplaats Sperwer

Solitaire linde met veel holten in gazon

Verwachting voor beschermde soorten

soort	Flora-faunawet tabel	Habitat-richtlijn bijlage 4	Rode lijst	Vogel Jaarrond Beschermde	Mogelijke functie plangebied
Gewone dwergvleermuis	3	X	-		Jachtgebied in plangebied. Verblijfplaatsen in te sparen aanbouw
Gewone grootoorvleermuis	3	X	-		Jachtgebied en verblijfplaatsen in boomholten in plangebied.
Baardvleermuis	3	X	-		Jachtgebied en verblijfplaatsen in boomholten in plangebied.
Sperwer	3		-	x	Jachtgebied in plangebied, nest in overig bos

In het kortgemaakte gazon mogen geen reptielen of beschermde planten verwacht worden.

Het is niet bekend waar het nest van de sperwer zich bevindt. Het bos achter op het perceel is erg geschikt als nestlokatie (rustig en veel naaldhout).

Bestaande gegevens van beschermde soorten (tabel 2 en 3)

Van het perceel zijn geen bestaande gegevens. Gegevens in databanken zijn op kilometerhok weergegeven. Het perceel en plangebied ligt in twee kilometerhokken (zie figuur op pagina 3).

Gegevens in het westelijke km hok zijn representatief voor de vele bosrijke tuinen in de bebouwde kom van Zeist. Gegevens uit het oostelijke km hok kunnen van bostuinen komen of van het waardevolle natuurbos Zeisterbosch.

Het belang van het terrein voor beschermde soorten

Het terrein is waarschijnlijk van belang als jachtgebied (open ruimte) en als verblijfgebied voor enkele soorten vleermuizen (grootoorvleermuizen en of baardvleermuizen in boomholtes en gewone dwergvleermuizen in het gebouw).

Het terrein is van belang als leefgebied voor de sperwer, waarvan nog niet duidelijk is waar deze zijn (jaarrond beschermde) nest heeft.

Het belang van het terrein voor beschermde gebieden

Het perceel is van belang voor de natuurwaarde van het bosgebied in en rond Zeist. Het is een terrein met redelijk ontwikkeld bos in een gebied met grote bostuinen naast het Zeisterbos. Het Zeisterbos is Beschermde Ecologische Hoofdstructuur. De omliggende bosrijke gebieden dragen bij aan de populaties van soorten in het Zeisterbosch.

Effecten

Effecten van het plan op beschermde soorten

Het plan heeft waarschijnlijk directe invloed op vogels en vleermuizen die verblijfplaatsen hebben in boomholten. Bomen met bestaande holtes en bomen die in de toekomst vervangen worden zouden kunnen bieden, zullen deels verdwijnen.

Een tweetal oude lindebomen met veel holten zal direct door de bouw verdwijnen. Een staat precies op de rand van het bouwvlak van de links geplande woning. Een staat 2-3 m van dit geplande gebouw af en kan daarom niet behouden blijven.

Een derde oude linde komt ongeveer 6 m ten noorden van de rechterwoning te staan. Deze boom is juist duurzaam te handhaven.

De helft van een jonge beukenrij komt op slechts 5 m oostelijk van de linkerwoning te staan. In de toekomst zijn deze bomen niet goed te handhaven, omdat volwassen beuken een kroondiameter hebben van meer dan 12 m. Deze bomen kunnen dus op termijn geen nieuwe verblijfplaatsen voor vogels en vleermuizen leveren. De andere helft van deze rij, achter het linker gebouw, kan dat wel.

Vooralsnog lijkt het plan geen invloed te hebben op gebouwbewonende vleermuizen en vogels. Het gedeelte dat daarvoor geschikt is blijft gehandhaafd.

De plukplaats van de sperwer zal door het linkergebouw verdwijnen. Er is gezocht naar een nest, maar dat is niet op deze plaats gevonden. Het gehele bosperceel blijft beschikbaar voor de sperwer, zodat geen negatieve effecten te verwachten zijn.

Effecten van het plan op beschermde gebieden

Het plan heeft door de geringe omvang geen significant effect op het Zeisterbosch. Het perceel blijft als groot bosperceel in stand. Er blijven nu en in de toekomst bomen en gebouwen met holten beschikbaar voor vogels en vleermuizen.

Conclusies

Het plan heeft geen significante negatieve invloed op naburige beschermde gebieden (Zeisterbosch).

Wel zal het huidige bestand aan boomholten voor vogels en vleermuizen afnemen. Bomen die op termijn geschikte holten kunnen opleveren zijn aanwezig, maar zullen deels ook niet te handhaven zijn. Door het plan wordt het ecologisch functioneren voor deze soorten waarschijnlijk negatief beïnvloed. De sperwer wordt waarschijnlijk niet negatief beïnvloed, behalve als blijkt dat zijn jaarrond beschermde nest in het plangebied ligt. Of deze soorten daadwerkelijk voorkomen, kan alleen met aanvullend onderzoek aangetoond/uitgesloten worden

Aanbevelingen

Nader onderzoek

Nader onderzoek kan uitwijzen of de oude lindes en de aanbouw inderdaad verblijfplaatsen van vleermuizen en vogels herbergen en of het nest van de sperwer zich in of rond het plangebied bevindt. Hiervoor zijn 3 bezoeken met een tussenpoos van 2 weken noodzakelijk tussen april en juli.

Mogelijkheden voor mitigatie en compensatie van negatieve effecten

Het ophangen van vogelnestkasten en vleermuiskasten kan compensatie zijn voor het verdwijnen van boomholten en holten in gebouwen.

Het aanpassen van de plancontouren kan ervoor zorgen dat minder boomholten (linden) en potentiële boomholten (beuken) verloren gaan (mitigatie). Dergelijke bomen kunnen duurzaam gespaard blijven als zij tenminste 6 m uit een gebouw staan.

Ontheffing, vrijstelling, positieve afwijzing

Als er vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn, kan het plan alleen doorgaan als de functionaliteit van het terrein voor vleermuizen intact blijft. Dat betekent dat er voldoende geschikte verblijfplaatsen in het terrein beschikbaar moeten blijven (bomen, gebouwen) of aangeboden moeten worden (kasten). Er kan dan een positieve afwijzing verleend worden.

Een positieve afwijzing kan ook verkregen worden als er jaarrond beschermde vogels in de boomholten of het gebouw aanwezig zijn. Er moeten dan wel voldoende alternatieve verblijfplaatsen beschikbaar blijven.

Een positieve afwijzing (middels een ontheffingsaanvraag) betekent dat het ministerie erkend dat er geen overtreding plaatsvindt. Het is niet verplicht dit aan te vragen, maar het geeft wel zekerheid.

Bij aanwezigheid van niet-jaarrond beschermde vogels kan het plan doorgaan als de bomen buiten de broedtijd geveld worden. Globaal ligt de broedperiode tussen 1 maart en 1 augustus. Buiten de broedtijd geldt voor nesten van deze vogels een vrijstelling.